

ЗАЛА 18

ШКАФЪ III.

ПОЛКА 2.

№ 211.

~~Григорий~~ Младш

Переводъ и въкороче рече
Муром. Матоня на Арменскій
языкъ

1811^{го} года.

52

Ж. А.
Т. К.

ЗАЛА 18

ШКАФЪ III,

ПОЛКА 2.

№ 211.

к. 277 3

Р Ъ Ч И

ЕГО ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ.

Благочестивѣйшему Государю

ИМПЕРАТОРУ,

АЛЕКСАНДРУ ПАВЛОВИЧУ

САМОДЕРЖЦУ ВСЕРОССИЙСКОМУ,

ПРИ СОВЕРШЕНИИ АВГУСТѢЙШАГО КОРОНОВАНІЯ И СВЯЩЕННАГО
МΥРОПОМАЗАНІЯ,

г о в о р е н н ы я

Преосвященнымъ Платономъ, Митрополитомъ
Московскимъ.



Переложилъ съ Россійскаго на Арменскій языкъ Архидіаконъ Іосифъ Іоаннесовъ.



ВЪ САНКТПЕТЕРБУРГѢ,

въ Типографіи Іос. Іоаннесова, 1811 года.

2256



ПЕЧАТАТЬ ПОЗВОЛЯЕТСЯ

съ тѣмъ, чтобы по напечатаніи до выпуска въ продажу предшавлены были въ Печатау-
ный комитетъ: одинъ экземпляръ сей книги для Цензурнаго комитета, другой для де-
партаментна Министерства Просвѣщенія, два экземпляра для ИМПЕРАТОРСКОЙ Пу-
бличной библіотеки и одинъ для ИМПЕРАТОРСКОЙ Академіи наукъ. Санктпетербургъ
Октябръ 20 дня 1811 года

Цензоръ Коллежскій Совѣшникъ и Кавалеръ Иванъ Тимковской.

Ք Ա Ր Ո Ջ Ք

ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆԻ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ,

Ամենաբարեպաշտ Թագաւորի և Կայսեր

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ՊԱՒԼՈՎԻՉ

Ի Ն Ք Ն Ա Կ Ա Լ Ի Ն Ա Մ Ե Ն Ա Յ Ն Թ Ո Ւ Ս Ա Ց :

՚ի ժամ կտտարունակման Օգոստոսիառ Թագադրուի և Սրբազան Օծման .

՚ի Սրբազան Պատօն Մխարպօլտէ Մօսկովոյ

Թարգմանեալ ՚ի Հայեանն Բարձառ-Յո՛ւնէի Ս. Յօհաննիսեանի :

՚ի Հայրապետէ Տ՛ն Եփրեմայ Սրբազնասուրբ Կաթողիկոսի ամ Հայոց :

Եւ առաջնորդուէ Հիւնիսայն հոշմանցո ՚ի Յօհաննոս Առաքելաշառնի Արքեպիսկոպոսի :



՚Ի Ս Ա Կ Տ Պ Ե Տ Ր Բ Ո Ւ Ր Ք ,

՚ի Տպարանի Յո՛ւնէի Ս. Յօհաննիսեանի . յա՛մի Տ՛ն 1811 :

Գ Զ Ո Ղ Մ Զ

ՄԱՅՈՒՆՆԵՐ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՄԱՅՈՒՆՆԵՐ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՄԱՅՈՒՆՆԵՐ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՀՐԱՄԱՆԱԻ ՄԵԾԱՌԱՑ

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ



ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ПО СОВЕРШЕНИИ АВГУСТЪЙШАГО ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА КОРОНОВА-
НІЯ.

ՅԵՏ ԱՒԱՐՏԵԼՈՅ ԶԹԱԳԱ-
ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐԻՆ ՕԳՈՍՏԱ-
ՓԱՌԻ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ:

И такъ, сподобилъ насъ Богъ узрѣшь Царя своего, Вѣнчанна и Превознесенна! — Чпо же шеперь возглаголемъ мы? чпо сошворимъ? О Россійспіи сынове! Возблагодаримъ ли Вышнему Царю царей, за шаковое о любезномъ Государѣ Нашемъ и о насъ благоволеніе? И мы благодаримъ всеусерднѣйше. — Возслемъ ли къ нему моленія, да доброшѣ сей подасшѣ силу? И мы молимъ его всею вѣрою нашею. — Принесемъ ли чпо либо въ даръ Господу? — И онѣ благихъ нашихъ не шребуешѣ: а и сей самый Вѣнецъ, и Скипетръ, и Державу, и Россію, и всѣхъ насъ сердца и упробы приносимъ ему и вручаемъ ему. — Привѣшшвовашѣ ли Ваше ИМПЕРАТОРСКОЕ ВЕЛИЧЕСТВО, съ симъ облеченіемъ славы? И мы привѣшшвуемъ всеподданнѣйше. — Изявляшѣ ли намъ Вашему Величеству свое усердіе и вѣрносшѣ? И мы шо свидѣшльствуемъ предъ лицемъ неба и Зе-

Եւ արդ ահա արժանացոյց զմեզ Աճ տե-
սանելդ Թագաւորն մեր պսակեալ և բար-
ձրացեալ : Այժմ՝ զինչ ասասցուք, կամ
զինչ արասցուք ով որդիք Ռուսաստան-
եայց: Արդ արև զոհասցուք Ամենաբարձր-
եալ Թագաւորէն Թագաւորաց վա այս-
պիսուոյ սիրեցելոյ Թագաւորի մերոյ, որ
ես մեզ ՚ի հաճու թիւն որոյ և մեք ամենա-
ջերմեռանդարար զոհանամք զնմանէ: Աե-
րաւարեացուք արդեօք առ նա զսոց թա, զի
բարու թեանս այսորիկ տայէ զըրու թիւն.
զոր և մեք անթերի հաճատով հայցեմք
՚ի նմանէ: Մատուցուք արդեօք պատա-
րազ ինչ Աստուծոյ, սակայն Նա բարիք
ինչ ՚ի մէնջ ոչ պահանջէ: Ուրեմն այսու
ամենայնիւ առ բերցուք և յանձնեսցուք
Նմա զԹագս զայս, և զիշխանականն Գա-
ւաղան, զինքնակալականն Գուետ, և զը-
Ռուսաստան և զմեզ զամենեսեան. ըդ
կեանս և զսիրտ բոլորիցս: Ողջունել
պարտիմք արդեօք զՁերդ կայսերական
ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ վասն զզենլոյ
զվառս զայս. այն ողջունեմք և մեք ամե-
նահպատակօրէն: Յայննել սրբաէ՞ ար-
դեօք Ձերոյ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ
զջերմեռանդու թիւն և զհաճառարմու-

мли: предъ лицемъ сего олшаря, и предъ лицемъ Бога и Ангеловъ его. — Пожелапъ ли ВАШЕМУ ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ сча-спливаго и долголѣшнаго царспво-ванія? — О! Забвенна буди десница наша, аще не всегда будемъ оную въздѣвашъ къ небесамъ въ жару моленій нашихъ. — Молишся ли, да Богъ самъ управляетъ Тобою, просвѣщая мысль и удобряя сердце? — О! прилпни языкъ нашъ къ горшани нашей, аще на чпо дру-гое онъ будетъ обращенъ, а не на шаковыя шокмо моленія. — Паспъ ли намъ предъ пресполомъ величеспва Божія, да, находя въ Монархѣ своемъ чадолюбиваго Оп-ца, будемъ мы къ Нему привер-жены любовію, яко чада? — И мы падаемъ, и громко предъ нимъ во-піемъ: Премудрый художникъ! мы предъ Тобою бреніе. Сотвори изъ бренія сего сосуды не въ безче-спіе, но сосуды въ чеспъ. — Та-ковымъ образомъ многоразличныя обращаая въ сердцахъ чувспвія, усмаприваемъ нѣчпо, особаго вни-манія и озабочиванія достпойное. —

Вселюбезнѣйшій Государь! сей Вънецъ на Главѣ Твоей еспъ слава наша: но Твой подвигъ. Сей Ски-пепръ еспъ нашъ покой: но швое бдѣніе. Сія Держава еспъ наша

Թիւնս մեր: Արդար և վկայեմք զայն ա-ռաջի երկնի և երկրի, առաջի սրբոյ Սեղանոյս, առաջի Աստուծոյ և հրեշ-տակաց նորա: Ցանկալ պ'արտիմք ար-դեօք Չերոյ կայսերականի ՄԵՃՈՒ-ԹԵԱՆ, յաջող և բազմամեայ Թաղա-ւորութիւն: Ո՛հ մոռացի աջ մեր եթէ ոչ հանապաղ տարածեսցուք զնա ՚իջեր-մեռանդ աղօթս մեր: Աղօթեալ պ'ար-տիմք արդեօք, զի ինքն Ամենաբարին Աստուծո՛ւ կառաւարեսցէ գբեղ, լու-սաւորելով զմիտադ և բարեգարգելով զսիրտ Քոյ: Ո՛հ կցեսցի լեզու մեր ՚ի քիմն մեր՝ եթէ այլիննապէս շարժիլ կամիցի, և ոչ ՚ի սոյնպիսի մարուք ա-ղօթս: Անկցուք արդեօք առաջի Աթո-ռոյ մեծութեանն Աստուծոյ, զի գտա-նելով ՚ի ԿԱՅՍՐՆ մեր որդէսիրու-թիւն Հօր, լըցուք կապակցեալ սիրով առնա, որպէս որդիք հարազատք: Այս արդարև անկանիմք առաջի նորա բար-ձրագոչ ազաղակաւ ասելով իմաստուն Ճարտարապետ կառ եմք առաջի Քոյ, արն ՚ի կաւոյ յայսմանէ անօթս՝ մի՛ յանար-գանս, այլ ՚ի պատիւն:

Ահա սոյնասարաս շրջելով ՚ի սիրտս մեր զբազմազան խորհուրդս, տեսանեմք ինչ ինչ յատկապէս արժանի խոկայման և մտառութեան:

Ո՛վ ամենասիրեցեալ Թագաւոր, զայս Թագ, որ կայ ՚ի գլուխ Քոյ, է փառք մեր. իսկ Քեղ վշտակրութիւն: Չայս իշխանական Գաւազան, է մեղ անդորրութիւն, բայց Քեղ արժնու-

безопасность: но Твое попечение. Сія Порфира естъ наше ограждение: но Твое ополчение. Вся сія ушварь Царская естъ намъ ушщшение: но Тебѣ бремя.

Бремя поиспиннѣ и подвигъ! предспанешъ бо лицу Твоему проспраннѣйшая въ свѣщѣ Имперія, каковую едва ли когда видѣла вселенная: и будешъ опъ мудроспїи Твоя ожидашъ во всѣхъ своихъ членахъ и во всемъ шѣлѣ совершеннаго согласія и благоуспройспва. — Узриши сходящїе съ небесъ вѣсы правосудїя, со гласомъ опъ Судїи неба и земли: да судиши судъ правый, и вѣсы его да не уклониши ни на шее ни на десное. — Узриши въ лицѣ благаго Бога сходящее къ Тебѣ милосердіе, шребующее, да милоспивъ будеши ко вручаемымъ Тебѣ народамъ. — Доспигнупъ бо Преспола Твоего вдовицы и сироты, и бѣдные, ушщсняемые во зло упошребленною власпїю, и лицепрїяшїемъ и мздоимспвомъ лишаемые правъ своихъ, и вопивъ не преспанупъ, да защитиши ихъ, да опреши ихъ слезы, и да успроиши ихъ вездѣ проповѣдовашъ Твою промышлїпедьную Дер-

ѣхъ: *Չսյս Ինքնակալական Գունտ' է մեզ ապահովութիւն. բայց Քեզ հողունակութիւն: Չսյս Ծիրանի' է մեզ ամրութիւն. իսկ Քեզ մարտ: Չսյս ամենայն կահք և կարասիք Արքայական, է մեզ մխիթարութիւն. բայց Քեզ բեռն:*

Արդարև բեռն և վշտակրութիւն. քանզի կայցէ առաջի Քոյ լայնածաւալն' ի մէջ ընդհանուր տիեզերի, Տէրութիւնս այս, որոյ զնմանին հալիւ թէ տեսնուէ աշխարհ, և ինդրեսցէ յիմաստութէնէ Քումմէ յոյժ վայելուջ իմն յարմարութիւն և բարեկարգութիւն վն ամենայն մասանց մարմնոյ իւրոյ և անդամոց իւրոց: Տեսցես իջեալ Քեզ յերկնից զիշուռն արդարութեան հանդերձ ձայնիւ 'ի դատաւորէն երկնի և երկրի. զի արասցես դատաստան արդար, և մի խոտորեսցես զիշուռս նորա մի' յաջ և մի' յահեակ: Այլև տեսցես իջեալ Քեզ յերեսաց Ամենաբարեոյն Աստուծոյ զողորմութիւն: զի և դու լիցիս ողորմած առ 'ի Քեզ յանձնեցեալ ժողովրդեանն: Դիմեսցեն առ Աթոռ Քոյ որբք և սցրիք և տնանկք, նեղեալք 'ի չարաչար գործածութենէ իշխանութիւն, զրկեալք յարդար իրաւանց իւրեանց 'ի ձեռն կաշառաց և մարդահաճութեանց, և ոչ դադարեսցեն աղաղակելոյ, մինչև արասցես զդատնոցս, սրբեսցես զարտասուս յաչաց նոցին. և պատրաստեսցես զնոսս հռչակ հարկանել զՔոյ զամենաչքնաղ Տէրութիւնդ: Կայցէ ապա մարդկութիւն առաջի Քոյ,

жаву. — Предспанешъ и самое
 человѣчешво въ первородной сво-
 ей и нагой проспошъ, безъ всякаго
 опличія порожденій и произхож-
 деній: зриай, возопіешъ, общій
 Опець! на права человѣчешва.
 Мы равно всѣ чада Твои. Никпо
 не можешь бышь предъ Тобою
 извергомъ, развѣ ушѣснипелъ че-
 ловѣчешва, и подымающій себя
 выше предѣловъ его. — Наконецъ
 благочешпію Твоему предспанешъ
 и церковь, сія мапъ возродившая
 насъ духомъ, облеченная во одеж-
 ду, обагренную кровію единород-
 наго Сына Божія. Сія августѣйшая
 дщерь неба, хопя довольно для
 себя находипъ зашпшы въ единой
 главѣ своей Господѣ нашемъ Исусѣ
 Хриспѣ, яко огражденная силою
 Крешпа его. Но и къ Тебѣ, Благо-
 чешпивѣйшій Государь, яко къ
 Первородному Сыну своему, прос-
 прешъ она свои руки, и ими
 обявъ Твою Любезнѣйшую выю,
 умоляпъ не прешпанешъ, да со-
 храниши залогъ вѣры цѣль и не-
 вредимъ: да сохраниши не для
 Себя шокмо: но паче да явиши
 Собою примѣръ благочешпія: и
 пѣмъ да заградиши нечешпивыя
 усша вольнодумешва, и да укро-
 пиши злый духъ суевѣрія и не-
 вѣрія.

իւրով առաջնաստեղծ և բուն կերպարա-
 նաւ թարց խիլը զանազանութեան ամե-
 նակերպ յատկութեանց, որ ՚ի մէջ ճը-
 նընդեան և յառաջատերման ասելով Տայ
 եայ Հայր Հասարակաց, յորէնս մարդ-
 կանց: Առհասարակ մեր որդիք-Քոյ եմք,
 և ոչ որ կարէ լինիլ ժանտ առաջի Քո-
 բայց նա միայն, որ թշնամին է մարդկու-
 թեան, և վերադասող զինքն դոլ անդր
 քան զասճմանս նորին: Վերջապէս
 կացցէ առաջի բարեպաշտութեան Քոյ,
 եկեղեցիս, մայրս մեր ասեմ. որ ճնեալ
 է զմեզ հոգևոր ճննդեամբ, զկեցեալ
 Հանդերձս արեամբ ներկեալս, միածնի
 Որդւոյն Աստուծոյ: Այս օգոստոսիառ.
 դուստր երկնի, թէ և ունի ինքեան կա-
 րող պահպանիչ զՀանրիցս Տէրն մեր Յս
 Քրիստոս, գորով սրտապարեալ զբոլ-
 թեամբ խաչնորին, բայց առ Քեզ ևս
 ով Ամենաբարեպաշտ թաղաւոր, որպէս
 առ անդրանիկ որդի իւր տարածեցցէ նա
 զճեռս, և նովաւ ողջադուրեցցէ զամենա-
 տարիպիլ պարանոց Քոյ. յար մաղթե-
 լով զի պահեցես զառհաւատչեայն,
 պսիներն զանանգն հաւատոյ, ամբողջ և ան-
 նարտո. ոչ պիտան վան Քոյ, որբան վս
 Հասարակութեան. զի տացես Քև օրի-
 նակ բարեպաշտութեան, և նովմբ խց-
 ցես զլերանս ամբարշտաց և չարախա-
 ռից. նմանապէս զչար հոգիս անհաւա-
 տութեան և անախառութեան:

Но съ Ангелами Божиими не усумняйся предшасть и духи злобы. Опважашся окрестить престола своего пресмыкашися, и ласкапельство, и клевета и пронырство, со все́мъ своимъ злымъ порожденіемъ: и дерзнушь подумашъ, что, акибы, подь видомъ раболѣпности, можно имъ возобладать Твоею прозорливостію. — Опкропъ безобразную главу свою мздоимство и лицепріятіе, спремьясь превратишь вѣсы правосудія. — Появился безстыдно и роскошь, со все́ми видами нечистоты, къ нарушенію святости супружества, и къ пожертвованію всего единой плоти и крови, въ прадности и суепѣ.

При шаковомъ злыхъ полчищъ окруженіи, объимушь Тя испина и правда и мудрость и благочестіе, и будешь охраняя державу Твою, вкупѣ съ Тобою желашъ и молишь, да воскреснешъ въ Тебѣ Богъ, и распочашся врази Твои.

Се подвигъ Твой, Державнѣйшій Государь! Се брань, пребывающая, да препояшеша мечъ Твой, по бедръ Твоей, о Герой! и наляцы и успѣвай и царствуй: и наспавишь Тя дивно десница Вышняго.

Բայց պաշտօնեացք շարին ոչ երկիրեն կարց ընդ հրեշտակացն Աստուծոյ: Կան շողքորթութիւն, զպարտութիւն և խարդախութիւն հանդերձ իւրով ժանտ ծը նընդուք՝ ժպրհեցին զեւալ շուք զթողութիւնքով. և յանդհնարար խորհարդ խորհեացին, զի ՚ի ձեռն մըլութեան իմիր, զգօնութեան Քոյ տրեացն: Յայնժամ կաշառակորութիւն և աշտութիւն բարձրացուցն զզպիր գլուխա իւրեանց, հայթայթելով՝ զի թիւրեացն զիշխն արդարութեան: Ազա երևեցի անամութարար և շայլութիւնն իւրով անմարուր ընկերօր, առ ՚ի խախտել զքր կայն ամուսնութեան, և մտառուակեացէ զպն ամենայն հեշտութիւն մարմնայ և սրեան:

Իսկ ընդ պարմեաց պաշարեցմն շարեայն գնդից՝ փարեացն զՔեզ արարդարութիւն, ճշմաստութիւն, իմաստութիւն և բարեպաշտութիւն, պահպանելով զենք նակարութիւն Քո. նաև կայցն ընդ Քեզ ՚ի մի ասին յազթու և ՚ի պողտանա, զի յարիցէ ՚ի Քեզ Աստուծ և ցրուեացին թշամիր Քո:

Ո՛վ Ինքնակալ Թագաւոր ահա՛ աշխատակորութիւն Քո. ահա՛ մարտ Քո. զոր ինդրէ՛ զի ածցես սուր՝ ընդ մէջ Քո. Ո՛վ Քաջդ՝ բարեան, ուղղեան և թարգաւորեան, զի օժանդակ լիցի Քեզ Աջ պրանչելուցն Աստուծոյ:

Дивно, глаголемъ: — ибо опъ всего того предохранишь Себя, все по превозмочь, все управишь въ мирѣ и благоустройствѣ, пребуешь силь болѣе нежели челоѳческихъ. Почему судя о Тебѣ, хощя Превознесенномъ паче всѣхъ челоѳкъ, но яко о челоѳкъ, и должны бы мы, свои радости и воспорги шоржеспивенные, въ своихъ предѣлахъ удержашь.

Удержашь. — Но что же означеть сие днесь надъ Тобою совершившееся дѣйствіе? Соспоишь ли оно въ одной наружности? Соспавляеть ли полько одинъ проспой обрядъ? Ахъ нѣшь! О Давидѣ, егда избранъ былъ онъ Богомъ въ царя Израилю, и свяшымъ елеемъ помазанъ, слово Божіе гласишь: И ношашеся Духъ Господень надъ Давидомъ опъ того дне и пошомъ. Сие Духа Господня ношеніе въ день сей осѣнило и освяпило Главу Твою. Не щещны желанія всея Россіи; не щещны моленія всея Церкви. Призираеть Господь на молишву смиренныхъ, и не уничишишь моленія ихъ.

Да и самое души Твоя расположеніе, привлекаеть шаковое прирѣніе Господне. Ибо шочно можемъ мы о Тебѣ, Государь! шоже

Արդարև զբանսելիս խօսիմք. վասն զի պահպանել զինքն յամենայնէ, զամենայն [Թեակոխել, զըտորն կառանարել 'ի բարեկարգութեան և խաղաղութեան, հարկաւորի առանձնագունի զորութեան քան զկար մարդկային: Այսպէս դատել զՔեզ որպէս զբերամբարձելոյ քան զմմ մարդ. բայց ըստորում յաղագս մարդոյ, պարտէր զցնծուն և զըւրախալի տօնախմբութեան նաճակատիս մեր ընդ սահմանաւ փակել:

Ասացար փակել. բայց զնչ նշանակէ այսօրեայ կատարունակեալն 'ի վերայ Քոյ ներգործութիւն: Այսանայ արդեօք սա միայն արտաքին ձևօջ. արտադրէ՞ արդեօք հասարակ ինչ կարգ. ոչ ոչ. յորժամ ընտրեցաւ Դաւիթ Աստուծոյ [Թագաւոր Իսրայէլի. և սրբազան իւղով օծաւ ըստ հրամանի նորին, և խաղաց ասէ. Հոգի Տեառն 'ի վերայնորա յօրէ յայնմանէ և առ յաղայ: Եղին խաղացումն Հոգւոյն Աստուծոյ այսօր հովանի եղև և մարբազարդեաց զզագաթ Քոյ: Ուրեմն ոչ 'ի դերև ել ցանկութի համայն Ռուսաստանու, և ոչ աղօթք Եկեղեցեացնորին ունայնացաւ: Հայեցաւ Աստուծո՞ յաղթս խոնարհաց, և ոչ անտես արար զինդրոճածս նոցին:

Քանզի խակական ունակութիւն հոգւոյդ առ քարչէ առ իւրն գնոյն Աստուծային քաղցր ակնածութիւն, մինչ զի աներկբայ և մեք գնոյն կարեմք բարբառել

сказашь, что сказано о помазанникѣ Давидѣ: И Давидъ красенъ, добръ очами, и благъ взоромъ Господеви. И Нашъ любезнѣйшій Давидъ красенъ лицомъ, добръ очами, и благъ взоромъ Господеви. Что само по себѣ не поликобъ было важно, ежелибъ оно не было почнымъ знаменіемъ Твоея красоты душевныя, доброты мыслей, и благоспи сердечной.

И пакъ, Великодушнѣйшій Государь! симъ укрѣпися и ободрися. Съ таковою помощію небесною, съ таковымъ дарованнымъ Тебѣ духомъ владычимъ, подвигъ Твой будешь удобенъ, бдѣніе Твое будешь сладоспно, попечение Твое будешь успѣшно, бремя легко, и ополчение Твое будешь побѣдительно и шоржешвенно.

Но се и еще подаешь Тебѣ Богъ своего о державѣ Твоей промышленія печать видимую. — Вложилъ онъ въ сердце ВАШЕМУ ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ, да и Любезнѣйшую Свою супругу, ЕЯ ИМПЕРАТОРСКОЕ ВЕЛИЧЕСТВО, сошвориши учаспну Своея чести и славы вѣнчания и помазания. Сие сходспвенно съ успавомъ предвѣ-

վանն թագաւորիդ, որպէս ասի վանն օծելոյն Դաւիթի, թէ էր նա մանուկ խարտեաշ. զեղեցիկ աչօք. և բարի տեսլեամբ Տեառն: Նմին սարասի և մերսամենասիրեցեալ Դաւիթ, խարտեաշէ դիմօք. զեղեցիկ աչօք և բարի տեսլեամբ Տեառն. զի այնք ըստ ինքեանց ոչ լինէին այնքան յարդոյք, եթէ չիցէր և Քոյդ Տամանմանութի զեղեցիկութի հոգւոյդ, վսեմութի մտացդ և բարութիւն սրտիդ:

Բայց ով մեծահոգի թագաւոր, զօրացիր այսու ամենայնիւ, և քաջ լեր. այսպիսի երկնային օժանդակութեամբ, հանդերձ տրեցելովք Քեզ պետական հոգւով. աշխատակրութիւն Քո եղևցի չափաւոր. տքնութիւն Քո քաղցր. հոգունակութիւն Քո յաջողակ. բեւն Քո թեթև. մարտ Քո յաղթօղ և մեծահանդէս: Չի ահա հաճեցաւ Աստուած տալ ևս Քեզ զերևելի կնիք իւր յաղագս բարեբաստութի Քոյին ինքնակալական վաստակոյ:

Նա ևս էարկի սիրտ Չերոյ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆԻՄԵԾՈՒԹԵԱՆ նմանապէս և ՚ի սիրտ Ամենասիրեցալ Կենակցի Չերոյ ԵՂԻՍԱԲԵԹ Կայսերուհւոյ. զի հաղորդս արասցես զՆա Քոյին պատուոյ և փառաց պսակիւոյ ընդ Քեզ և օժանիւոյ: Արդարև յոյժ համահանդետ է այս ընդ Աստուածայնոյ օրինադրութեան. վասնզի յորժամ սուրբ ամուսնութիւնն միաւորեաց

чнаго . Когда священный супру-
жества союзъ совокупишь Васъ во
едино, и когда уставлено Богомъ
быши женъ помощницею своему
мужу, по и честь ихъ должна
бышь нераздѣльна . Благоразуміе
же и добродѣтели ЕЯ ВЕЛИЧЕ-
СТВА, оправданиъ благою всѣхъ
насъ о Ней надежду, конечно опра-
вдишь Она слово Господне, дабы
бышь вѣрною, Вашему ВЕЛИЧЕ-
СТВУ, въ ношеніи общественнаго
времени, помощницею .

Видяшаковымъ образомъ оптьвсю-
ду огражденна и укрѣпленна Тебе,
Великій Государь, и радуемся и
шоржеспивуемъ, и привѣспивуемъ
и благодаримъ Господу, и вопіемъ:
Благословенъ Господь, яко посѣпни
и сошвори избавленіе людемъ сво-
имъ, и вознесе рогъ Христа сво-
его .

Но прежде всѣхъ и паче всѣхъ,
да возрадуется душа Твоя, Благо-
чеспивѣйшая Государыня ИМПЕ-
РАТРИЦА МАРІА ѲЕОДОРОВНА, о
благословенномъ плодѣ чрева Тво-
его . О коль сладоспненъ, коль
пишпашеленъ для насъ еспнь плодъ
Твой ! Свяшпая Твоя кровь печепь
по жиламъ Его, и все, что въ ней
еспнь живопворное и доброшное,
сообщено и Ему . Давно Апосполь

դ Չեզ յօրիւ միութեան ըստ Ածային
բանի՝ մինչ ետ զկինն օգնականն առն իւրոյ,
ապա այնուհետև պարտէ լինիլ և ստորիւ
նոցին անանջատելի : Բայց իւրուհւոյ
ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ խոհեմութի
և առաքինութիւն իրաւացուցեն զա-
րի յոյն բնաւիցս, զոր ակնունիմք զմա-
նէ . ՚ի հարկէ և Նա լցուցէ զօրէնս
Աստուածայինս առ ՚ի լինիլ հաւասարիմ
Չերոյ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ . և
օգնական կրելոյ զբեռն հասարակութե :

Արդ տեսանելով սպառ ամենայնիւ
զձազաւորդ Մեծ յամենից կողմնաց
պատասարեցեալ և ամրացեալ . վստորոյ
լինդամք և սւրբախնամք . և աղօունիւ
հանդերձ դոհանամք զԱստուծոյ արա-
ղակելով՝ օրհնեալ Տէր՝ զի սցել և
արար զիրկութի ժողովրդեան իւրոյ և
բարձրացոյց զեզջիւր օծելոյ իւրոյ :

Բայց նախ քան զամենեսեան . և առաւել
քան զամենեսին սւրբապատգի անձն Քոյ
նի Ամենարարեսարչա Թաղուհի և կայ-
սերուհի ՄԱՐԻԱ Մ ՖԵՕԴՕ
ՐՕՎՆԱՅ յաղազս օրհնեցեալ
պողոյ սրբայնի Քո : Ո՛վ նրբան քաղցր
և նրբան ակորժելիէ զայս պտուղ Քո .
Սուրբ արիւն Քո խողոյ յերականս
Նորին . զի որ ինչ միանգամայն գտանի ՚ի
Նմա բարութի և կենդանութի, գտա-
նի և ՚ի Քեզ . ըստ ՚ի վաղ հետէ գոչելոյ

провозгласиль: Аще корень свящъ
шо и вѣшви. Корень вѣшви ожи-
вляешъ: а вѣшви корень украша-
юшъ. Не ешь ли сіе въ сердцѣ
Твоемъ, Благочестивѣйшая Госуда-
рыня! живоноснымъ испочникомъ
полныя радости? Ежели какая бы-
ла и ешь въ душѣ Твоей скорбь,
не доволенъ ли испочникъ сей оную
уладишь? Ежели какія бурныя
пучи помрачили мысль Твою, сіе
возсіявшее опъ Тебя свѣсило не
довольно ли розогнашь весь мракъ
сей? — И шакъ видя днешь, яко ма-
шеръ Соломонова, сына своего вѣн-
чанна и превознесенна, возрадуйся
и возвеселися, и возблагодари Го-
споду, спшоль милосливо Тя посѣ-
пившему, А мы всѣ вкупѣ, со всею
Россією, послѣдуя Тебѣ, яко лико-
начальницѣ Маріамѣ, ударяя въ
шимпаны и кимвалы нашихъ сер-
децъ, предъ Священнѣйшимъ Ли-
цемъ, Боговѣнчаннаго Монарха На-
шего, возиграемъ и воспоемъ, и
услышано будешъ до послѣднихъ
земли: съ нами Богъ! разумѣйпе
языцы и покарайшеса могущіи по-
карайшеса. Аще бо паки возможе-
ше, и паки побѣждени будеше, яко
съ нами Богъ!

սրբազան Առաքելոյն՝ եթէ արմատն ար-
է . արս և ոտքն : Արմատն զոտս կեն-
դանացուցանէ և ոտքն զարմատն դե-
ղեցկացուցանեն : Ո՞վ Ամենարարեպաշտ
Թագուհի, կենդանի արքերա՛ն և բազմա-
բեղուն ուրախութեամբս այսորիկ, եթէ
լեալէ և դոյ վէրք ինչ ՚ի Քեզ, մի թէ
չէ բաճական այս արքիւր բուժելոյ զնա-
իցէ՞ թէ մառախուղ իմն պատեալէ
միգաւ զմիտս Քո, բայց զայս ճառս-
գայթեալ լոյսն, որ ծագեալ է ՚ի Քէն,
չէ՞ բաճական արդեօք զայն խաճար իսպառ-
փարտոելոյ : Արգարե տեսանեմք այսօր
զՔեզ այնպէս, որպէս ետես մայրն
Սողոմոնի զըրդին իւր թագի՛ն պատկեալ
և բարձրացեալ . ուրեմն ինդան և ու-
րախ լե՛ր և դոհացի՛ր զԱստուծոյ այն
քան ողորմածարար այց ա՛նօղի զՔեզ :
Որով և մեք համագումար համայն
Ռուսաստանեօք հետեւելով Քեզ, որ-
պէս յառաջնթաց մարգարէութեոյն Մա-
րիամու, հարցուք զթմրուկ և զտաճիլս
սրտից մերոյ, առաջի սրբացեալ երեսոց
Աստուծապսակ Թագաւորիդ մերոյ, և
պարտեալ երկեսցուք, զի լսելի լիցի
մինչև ՚ի ծագս երկրի . ընդմեզ Ա՞ճ է,
գիտասջիք հեթանոսք և պարտեցարուք
և հզօրացեալքդ պարտեցարուք . զի եթէ
և դարձեալ զօրանայք, դարձեալ ՚ի
պարտուի մասնեսջիք . զի Ա՞ճ ընդ մեզէ :

ПО СОВЕРШЕНИИ СВЯЩЕННАГО
МИРОПОМАЗАНІЯ.

ՅԵՏ ՍՐԲԱԶԱՆ ՕԾՄԱՆ:

Радуйся Помазаниче Господень!
Радуйся утвержденный печатью
дара Духа свяшаго! Радуйся бла-
годаши ковчегъ! Радуйся благоу-
ханіемъ помазанія всѣхъ насъ усла-
дившій! Радуйся сопричисленный
Іерархіи небесной! Радуйся церкви
красотою. Радуйся всея Россіи уш-
верженіе.

Ուրախ լի՛ր Օծեալ Տեառն : Ուրախ
լի՛ր ամրադիակեցեալ Հոգւոյն Կրօն պար-
գեաց կրօնի : Ուրախ լի՛ր Հոռհաց տա-
պան : Ուրախ լի՛ր անուշահոտ օծմամբ
զամենեսեանս զմայլեցուցիչ : Ուրախ
լի՛ր համաթո՛ճեալ երկնայնոյ Քահանայս
պետութեանց : Ուրախ լի՛ր պարծանք
եկեղեցւոյ : Ուրախ լի՛ր հասարակութի
Ռուսաստանեաց :

ВАШЕ ИМПЕРАТОРСКОЕ ВЕЛИЧЕСТВО

ՈՒԿԱՅՍՄԻ ՄԵԾ

Всемилоштивѣйшій Государь!

Ամենողորմ Թագաւոր :

Воспитанъ будучи въ нѣдрахъ благословенной Россіи, посвящилъ я себя во всю мою жизнь на пользу Возлюбленныхъ моихъ соотчичей, сочинилъ на Арменскомъ, Россійскомъ и Лапинскомъ языкахъ алфавинъ, граммашику и полный лексиконъ, занялся переводами Россійскихъ писателей на Арменской діалектъ. — А чпобъ явилъ оноє свѣспу, по преодолениі всѣхъ вспрѣпившихся мнѣ, шрудносней завель я Типографію на разныхъ языкахъ съ пожертвованіемъ моего имущества. Я предполагаю, что кто нибудь изъ Россіянь почпешъ не безполезнымъ для себя знаніе и Арменскаго языка.

Դաստիարակեալ գոլով ենթ օրհնեալ Դիրոշակի Չերոյ, որ աղագաւ նոճի-րեցի զբոլոր կեանս իմ'ի սոյն պաշտօն սակս սիրելի հայրենակցաց իմոց . նախ՝ սրատրաստելով զհարկաւոր և զսխտանա-յուս գրեանս, այսինքն տետրակ այբուրե-նից, քերականութի և ճոխ բազիրք, Հայոց, Առասայ և Լայիական լեզուք (ընդ այլ պիտանի թարգմանուեց), զի նօ-քօք դիւրաւ ուսանիլ կարասցեն համա-կըք . բայց սո'ի ըյս անել զնոսա, կարո-տանայր սպարանի և մեծի ծախուց, մինչև բողով աշխատակրութեամբ կա-րացի հիմնաւորել զայսպիսի դժոճարին գործ . յուսարով՝ գուցէ թէ 'ի Ռու-սայ ևս գտանիցին այնպիսի անձինք, որք կամիցին ուսանիլ զլեզուն Հայոց :

Особенное ВАШЕ ВЫСОКОМОНА-РШЕЕ покровительсшво къ Нау-камъ дало мнѣ смѣлоспъ повер-гнушь къ освященнѣйшимъ спо-памъ ВАШИМЪ какъ себя пакъ и сей переводъ съ рѣчи, говоренной Преосвященнѣйшимъ Мипрополи-помъ Плапономъ на Коронацію ВАШЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕ-ЛИЧЕСТВА.

Իսկ Չերոյ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ քորձրագոյն և յատուկ հովանաճորուի առ ուսումն՝ ետ ինձ վստահութիւն արկանել ենթ սրբացեալ գարշապարաց Չերոյ, որպէս զիս նոյնպէս և զայս թար-գմանութիւնս իմ . մի 'ի շարադրութեց Նորին բարձր սրբալիութեան Պատոն միտրօպօլոսի յաղագս Թագադրութեան Չերոյ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆԻ ՄԵ-ԾՈՒԹԵԱՆ :

ВЫСОКОМОНАРШЕЕ воззрѣніе ВАШЕ какъ на сей шакъ и на предположенныя шруды побудяпъ меня къ дальнѣйшимъ успѣхамъ.

И — предспоя при подножіи преспола Тайновидца, не преспану я проливапъ шеплыя молишвы о здраніи и благоденствіи ВАШЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА.

Նաև քաղցր ակնարկութիւն Ձեր որպէս ՚ի վերա սորա, նոյնպէս և ՚ի վերա սկզբնաւորեալ աշխատանաց իմոց, գրդե լոցեն զիս առաւել լաճագունին ձեռնարկաներց :

Արջապէս կարով իմ առաջի սրբոյ սեղանոյ ծածկատեսին, անդադար վերառարեցից առ Նա զջերմեանդ զաղօթս իմ. վասն բարօրութեան և երկարութեան կենաց ՄԵԾՈՒԹԱԳԱՒՈՐԻԴ մերոյ :

ВАШЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА

ՉԵՐՈՅԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆԻ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ

Вѣрноподданнѣйшій

ամենա հ պատակ

Армяскія церкви Архидіакопъ

Յոնէի Սարգիսեայ Թոննիսեան:

Госкфъ Иоаннесовъ.





